

Sygn. akt IV CSK 264/17

POSTANOWIENIE

Dnia 24 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku P. Spółki
z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.
przy uczestnictwie A.P.
o zasiedzenie służebności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 24 listopada 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w G.
z dnia 9 grudnia 2016 r., sygn. akt III Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Uczestnik postępowania A.P. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w G. z dnia 9 grudnia 2016 r. zmieniającego postanowienie Sądu Okręgowego w W. z dnia 24 czerwca 2016 r. Sąd pierwszej instancji stwierdził nabycie przez wnioskodawcę – P. Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w G. z dniem 7 kwietnia 2011 r. w drodze zasiedzenia służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu na nieruchomości uczestnika, uznając, że upłynął wymagany 30-letni okres posiadania tej nieruchomości w zakresie odpowiadającym wskazanej służebności. Sąd Okręgowy natomiast stwierdził, że w wyniku 30-letniego posiadania wnioskodawca nabył

przez zasiedzenie z dniem 7 kwietnia 2011 r. służebność przesyłu polegającą na nieograniczonym w czasie prawie używania posadowionych na nieruchomości obciążonej (działce ewidencyjnej o nr [...] położonej w R. przy ul. G., dla której Sąd Rejonowy w W. - IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw Nr (...)) elementów infrastruktury sieci kanalizacyjnej w postaci przewodu kanalizacji sanitarnej o średnicy 1000 mm wraz z komorą oraz nasypem ochronnym tego przewodu i komory oraz na prawie do nieprzerwanej eksploatacji tej infrastruktury przesyłowej wraz z uprawnieniem do wstępu i przechodu przez nieruchomość obciążoną w miarę potrzeb wynikających z prawidłowej eksploatacji, w tym przeglądów i konserwacji tego odcinka sieci lub wynikających z konieczności napraw i usunięcia awarii. Spór dotyczył upływu 30-letniego okresu posiadania, jego charakteru i dopuszczalności zaliczenia do biegu zasiedzenia służebności przesyłu okresu przed jej wprowadzeniem do kodeksu cywilnego

Uczestnik zaskarżył postanowienie Sądu Okręgowego skargą kasacyjną, w której zarzucił naruszenie art. 176 § 1 k.c., art. 172 § 1 i 2 k.c., art. 336 k.c., art. 382 k.p.c., art. 244 § 1 i 2 k.p.c., art. 232 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Na tej podstawie wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. i nie obejmuje merytorycznego rozpatrywania skargi kasacyjnej. W razie stwierdzenia, że

występuje co najmniej jedna z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Skarżący uzasadnił potrzebę rozpatrzenia jego skargi wystąpieniem przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Wskazał, że w sprawie wystąpiło istotne zagadnienie prawne - czy przedsiębiorstwa przesyłowe mogą zaliczyć do czasu potrzebnego do zasiedzenia służebności okres sprzed 1 lutego 1989 r. oraz czy korzystanie przez poprzedników przedsiębiorstw przesyłowych z cudzych gruntów może doprowadzić do zasiedzenia służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa przesyłowego. Tożsamą kwestię skarżący podniósł w ramach przesłanki oczywistej zasadności skargi, co świadczy jednak o wadliwości konstrukcyjnej skargi. Jeśli wykładnia przepisów budzi wątpliwości, to ich naruszenie nie będzie oczywiste, jeżeli natomiast przepisy rozumiane są jednoznacznie i wskazują na jedyne możliwe rozstrzygnięcie – nieuzasadnione musi być powołanie potrzeby ich wykładni. Skarżący oczywistości wniesionej skargi upatrywał także w pominięciu dokumentu urzędowego – protokołu przekazania inwestycji kanalizacyjnej do eksploatacji oraz nierozważeniu, czy poprzednicy wnioskodawcy nie dysponowali uprawnieniami wynikającymi z decyzji administracyjnej.

Zagadnienie dopuszczalności zasiedzenia służebności przesyłu w wyniku posiadania nieruchomości, także biegnącego częściowo w okresie poprzedzającym wprowadzenie tej służebności do systemu prawnego w art. 305¹⁻⁴ k.c., zostało już wielokrotnie pozytywnie wyjaśnione w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. np. uchwałę z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08, Biul. SN 2008/10/8, postanowienie z dnia 12 stycznia 2012 r., V CSK 183/11, nie publ., czy z dnia 6 lutego 2013 r., V CSK 129/12, nie publ.). Nie można się więc zgodzić ze skarżącym, że jest to nowe i nieopracowane orzeczniczo zagadnienie.

Nie została też spełniona przesłanka oczywistej zasadności skargi, ponieważ nie miało miejsca oczywiste pominięcie wskazanego przez skarżącego dowodu – przyczyny dla których Sądy obu instancji uznały, że sieć kanalizacyjna została uruchomiona wcześniej niż wynikało to z protokołu zostały omówione w uzasadnieniach, a sam dokument (mający charakter dokumentu prywatnego) –

uwzględniony w tych rozważaniach. Kwestia alternatywnych w stosunku do służebności uprawnień wnioskodawcy do korzystania z nieruchomości nie była przedmiotem twierdzeń ani dowodzenia uczestników postępowania, a sądy orzekające nie miały w tym zakresie obowiązku działania z urzędu.

W rezultacie przesłanki przedsądu powołane przez skarżącego nie uzasadniają merytorycznego rozpoznania jego skargi. Okoliczności sprawy nie wskazują też, aby zachodziły inne podstawy przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

aj